

รายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)

โดย...พระครูปริยัติสโมธาน ดร.

สัปดาห์ที่ 5 : ภาษากับวัฒนธรรม (Language and Culture)

บทนำ

ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ภาษาเป็นทั้งผลผลิตของวัฒนธรรมและเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษา ถ่ายทอด และสร้างวัฒนธรรมของสังคม การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมเป็นหัวข้อสำคัญในสาขา

มานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ (Linguistic Anthropology) และ สังคมภาษาศาสตร์ (Sociolinguistics)

นักภาษาศาสตร์และนักมานุษยวิทยาที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ ได้แก่ Edward Sapir, Benjamin Lee Whorf, Dell Hymes และ Claire Kramsch

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

(Language and Culture Relationship)

ความหมาย

ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และวัฒนธรรมก็มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา

Edward Sapir กล่าวว่า

"Language does not exist apart from culture."

หมายความว่า ภาษาไม่สามารถดำรงอยู่แยกจากวัฒนธรรมได้ เพราะภาษาสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม และประสบการณ์ของผู้คนในสังคมนั้น

ภาษาเป็นภาพสะท้อนวัฒนธรรม

คำศัพท์จำนวนมากสะท้อนวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษา

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

คำเกี่ยวกับเทศกาล

- Christmas
- Thanksgiving
- Halloween
- Easter

คำเหล่านี้สะท้อนวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมตะวันตก

ตัวอย่างภาษาไทย

- สงกรานต์

- ลอยกระทง
- เข้าพรรษา

สะท้อนวัฒนธรรมไทยและพุทธศาสนา

รูปแบบการใช้ภาษากับวัฒนธรรม

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

การกล่าวคำขอบคุณ

- Thank you.
- I really appreciate your help.

สังคมตะวันตกนิยมแสดงความขอบคุณอย่างชัดเจน

สรุป

ภาษาเป็นกระจกสะท้อนวัฒนธรรม ขณะที่วัฒนธรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดรูปแบบการใช้ภาษา

2. ภาษาในฐานะเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม

(Language as a Tool for Cultural Transmission)

ความหมาย

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งผ่านความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และภูมิปัญญา จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง

แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎี **Cultural Transmission** ของ Charles F. Hockett

การถ่ายทอดความรู้

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

ผู้ปกครองสอนลูก

- Always tell the truth.
- Respect your elders.

เด็กเรียนรู้ค่านิยมผ่านภาษา

การถ่ายทอดนิทานและวรรณกรรม

ตัวอย่าง

- Cinderella
- Snow White
- Robin Hood

นิทานเหล่านี้ไม่ได้ให้เพียงความบันเทิง แต่ยังถ่ายทอดแนวความคิดทางศีลธรรมและค่านิยมของสังคม

การถ่ายทอดศาสนา

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

- The Holy Bible
- Sermons
- Prayers

ภาษาเป็นสื่อกลางในการส่งต่อหลักคำสอนทางศาสนา

การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวอย่างสุภาษิตภาษาอังกฤษ

- Actions speak louder than words.

แปลว่า

"การกระทำสำคัญกว่าคำพูด"

- Honesty is the best policy.

แปลว่า

"ความเชื่อสัตย์เป็นนโยบายที่ดีที่สุด"

สรุป

หากไม่มีภาษา การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นจะเกิดขึ้นได้ยากมาก ภาษาเป็นกลไกสำคัญในการรักษาอัตลักษณ์และความต่อเนื่องของสังคม

3. ค่านิยมและโลกทัศน์ผ่านภาษา

(Values and Worldview through Language)

ความหมาย

ภาษาไม่เพียงใช้สื่อสาร แต่ยังสะท้อนวิธีคิด มุมมองต่อโลก และค่านิยมของผู้ใช้ภาษา

แนวคิดนี้เกี่ยวข้องกับสมมติฐาน **Sapir-Whorf Hypothesis** หรือ **Linguistic Relativity**

เสนอโดย

- Edward Sapir
 - Benjamin Lee Whorf
-

หลักการสำคัญ

ภาษาอาจมีอิทธิพลต่อวิธีที่มนุษย์รับรู้และตีความโลก

Whorf กล่าวว่า

"We dissect nature along lines laid down by our native languages."

ค่านิยมผ่านภาษาอังกฤษ

1. ความเป็นปัจเจกบุคคล

(Individualism)

ภาษาอังกฤษนิยมใช้สรรพนาม "I"

ตัวอย่าง

- I think...
- I believe...
- In my opinion...

สะท้อนการให้ความสำคัญกับความคิดเห็นส่วนบุคคล

2. ความตรงไปตรงมา

(Directness)

ตัวอย่าง

- I disagree with you.
- I don't think that's correct.

สะท้อนวัฒนธรรมการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา

3. ความเท่าเทียม

ภาษาอังกฤษปัจจุบันพยายามใช้ภาษาที่ไม่แบ่งแยกเพศ

ตัวอย่าง

เดิม

- Policeman
- Fireman

ปัจจุบัน

- Police officer
- Firefighter

สะท้อนค่านิยมเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ

โลกทัศน์ผ่านคำศัพท์

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

คำเกี่ยวกับเวลา

- deadline
- schedule
- appointment
- punctual

แสดงให้เห็นว่าสังคมตะวันตกให้ความสำคัญกับเวลา

ตัวอย่างการแสดงความรู้สึก

- Could you help me, please?
- Would you mind opening the door?

สะท้อนวัฒนธรรมการให้เกียรติผู้สนทนา

แนวคิดของ **Claire Kramsch**

Claire Kramsch เสนอว่า

"Language expresses, embodies, and symbolizes cultural reality."

กล่าวคือ ภาษา

1. แสดงวัฒนธรรม (expresses culture)
2. เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม (embodies culture)
3. เป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรม (symbolizes culture)

ตารางสรุป

หัวข้อ	ความหมาย
ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม	ภาษาและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อกันและกัน
ภาษาในฐานะเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม	ภาษาใช้ส่งต่อความรู้ ความเชื่อ และประเพณี
ค่านิยมและโลกทัศน์ผ่านภาษา	ภาษาสะท้อนวิธีคิด ค่านิยม และมุมมองของสังคม

ตัวอย่างการวิเคราะห์ภาษาอังกฤษกับวัฒนธรรม

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ	ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สะท้อน
Thank you	ความกตัญญู
Excuse me	ความสุภาพ
In my opinion	ความเป็นปัจเจกบุคคล

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สะท้อน

Deadline

ความสำคัญของเวลา

Firefighter

ความเท่าเทียมทางเพศ

Actions speak louder than words คุณค่าของการกระทำ

งานมอบหมายแบบอัตนัย

ข้อที่ 1

จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม พร้อมยกตัวอย่างจากภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ตัวอย่างที่สะท้อนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และวิเคราะห์ว่าความเข้าใจวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร

ข้อที่ 2

จงวิเคราะห์แนวคิด **Sapir-Whorf Hypothesis (Linguistic Relativity)** โดยอธิบายว่าภาษามีอิทธิพลต่อค่านิยมและโลกทัศน์ของผู้คนอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างคำศัพท์หรือสำนวนภาษาอังกฤษที่สะท้อนวิถีคิดของสังคมตะวันตก และแสดงความคิดเห็นของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

1. Sapir, E. (1921). *Language: An Introduction to the Study of Speech*. New York: Harcourt, Brace and Company.
2. Whorf, B. L. (1956). *Language, Thought, and Reality*. Cambridge, MA: MIT Press.
3. Hockett, C. F. (1960). *The Origin of Speech*. Scientific American, 203(3), 88–96.
4. Hymes, D. (1974). *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
5. Kramsch, C. (1998). *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
6. Wardhaugh, R., & Fuller, J. M. (2021). *An Introduction to Sociolinguistics* (9th ed.). Wiley-Blackwell.
7. Yule, G. (2020). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Duranti, A. (1997). *Linguistic Anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press.